

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

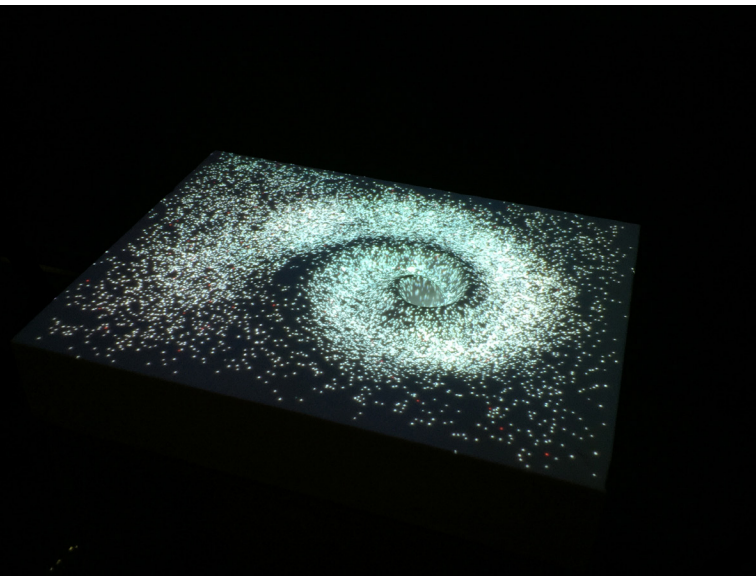

KEMIJSKI INŠTITUT

sejalci znanja

Ivan Grohar, Sejalci, 1907,
Moderna galerija Ljubljana,
D Naredna galerija, Ljubljana, 2016.

GROBI IN OBDELANI KAMEN

FRANC SOLINA

Že v naslovu tokratne razstave se Franc Solina opredeli in nasloni na kamnita kiparska dela ter hkrati s tem razgrne njegovo kiparsko delo kot prvenstveno povezano s tradicijo izdelave kipa; z materialom in načini obdelave. Z izročilom, skratka.

Toda pri tem ne smemo pozabiti, da ob teh delih nastajajo v njegovem ateljeju tudi dela, ki so v preseku znanstveno- tehnično- umetniške ustvarjalnosti in raziskav ter vnašajo v slovenski umetniški prostor zelo posebne in hkrati zelo pomembne vidike interdisciplinarnih pristopov k umetnosti.

Njegovi »klasični« kipi v kamnu izvirajo iz modernistične, abstraktne tradicije, v kateri se je dober del likovne produkcije naslonil na osnovne gradnike abstraktne forme, ki jih je kot osnovo zaznal že Cezanne- torej na kroglo, stožec, kvader. A določen del modernistične produkcije je to osnovno usmeritev povezal z oblikami, ki so bliže organskemu svetu, četudi v osnovi ohranjajo čisto, napeto formo in ne zapuščajo formalnih in kompozicijskih zakonitosti moderne skulpture.

Vendar pri tem Franc Solina ne išče toliko razmerja med abstrakcijo forme in realnim svetom, kolikor se v zadnjih projektih posveti razmerju med svetlobo in kipom, kar je, poleg že omenjenih tradicionalnih vidikov, vsekakor

tudi zelo primarna vez. Tisto, kar pa pri teh projektih drsi iz polja »že znanega«, je spoj kiparstva in računalniške, projektirane in projicirane svetlobe, odvisne od umetno progamiranega »vida« računalnika in njegovega odziva na različne parametre zunanjih dražljajev. Tako npr. svetlobne točke oziroma »kapljice« drsijo od višje ležečih delov kamnitega kipa k nižje ležečim, pri čemer računalniški vid zaznava to višinsko razliko in dodeljuje, odreja ter usmerja impulze svetlobe na način, ki je podoben drsenju dežnih kapljic.

Ta spoj, ki je v slovenskem prostoru poseben in razpira nova vprašanja ter nove možnosti raziskovanj med tehnološkimi, znanstvenimi in umetniškimi strokami, prinaša na dan tudi nova vprašanja in nove interpretacije medsebojnih vezi umetnosti, tehnologij in znanosti.

Iz vidika umetnostne zgodovine se seveda ta referenca na vodnjak in svetlobo veže še vsaj na dve fontani: vsekakor najprej na Fontano Marcela Duchampa, ki je en od najbolj pomembnih virov navdiha za sodobno umetnost. Pri tem ne gre za kakšno neposredno likovno podobnost, temveč za priklic vprašanj, ki se tičejo razmerij klasične umetnosti in oblikovanja materialov do vprašanj sodobne kulture in civilizacije. Ter na drugo,

»Fontano svetlobe« Ai Wei Wei-a, ki je reinterpreterjal in spremenil Tatlinov »Monument 3. Internazionali« v skoraj kičast baročni lesteneč.

Vemo, da je Duchampova Fontana nastala kot provokativna poteza, ki še danes postavlja sodobno umetnost v pozicijo »kritike družbe« in se v socialnem kontekstu »politično angažira« na podoben način kot se »politično angažirata« tako izvorni Tatlinov Spomenik 3. Internazionali kot tudi ironično dekonstruiran in dopolnjen »ready made« Tatlinovega spomenika, ki ga je postavil Ai Wei Wei pod naslovom »Svetlobni vodnjak«...

Tisto, kar dejansko predstavlja umik od teh politično-angažiranih primerov, je pri Solinovem kipu »Vodnjaku svetlobe« korak v zvezo umetnosti, kulture in znanosti, ki se ne veže več na politični prostor skozi »kritiko družbe« ali »kulturo kritike«. Ta umik od postmodernistične zaveze politično-religioznih vidikov umetnosti je verjetno ena bolj pomembnih reči, ki se v zadnjih desetletjih sramežljivo pojavlja evropski kulturi in umetnosti. Namreč šele z odmikom od politično angažirane (skoraj agit-prop) umetnosti (post)modernizma in sodobne umetnosti, se lahko dejansko začne na novo vzpostavljati to, kar je bilo v dolgem loku opuščanja tradicije pozabljeno.

In pri tem se zaenkrat pojavljajo le redki posamezniki, ki uvajajo ta način razmišljanja v umetniški svet brez nenehnih navez politične, gramscijevsko- inducirane progresivne propagandne vloge umetnosti, čeravno pri tem nimajo velike podpore inštitucionalne mreže galerij, muzejev in medijev, ki umetnost spremljajo.

V tem smislu je Solinovo delo, še posebej njegov Vodnjak svetlobe, svetel primer, ki nam v tem ogledu razmišljanj o vezi med umetnostjo in znanostjo marsikaj zelo dobro osvetli.

Jiri Kočica

Franc Solina je doktoriral iz računalništva na Univerzi Pensilvanije v ZDA leta 1987. Na Fakulteti za računalništvo in informatiko je leta 1991 ustanovil Laboratorij za računalniški vid. Po ločitvi FRI od Fakultete za elektrotehniko je bil njen prvi prodekan za raziskovalno delo. Med leti 2006 in 2010, v času bolonjske reforme ter priprave na gradnjo novo fakultete, pa tudi njen dekan. Vodi programsko skupino "Računalniški vid", ki raziskuje na področju računalniškega vida, večpredstavnosti in interakcije med človekom in računalnikom.

Že od 1995 sodeluje z umetniki, v zadnjem desetletju pa se tudi sam aktivno ukvarja z umetnostjo, pri čemer uporablja kombinacije računalniških orodij in bolj tradicionalnih kiparskih tehnik, predvsem kiparstvo v kamnu.

Od 10. 6. 2022 do 15.7. 2022

Kustos, spremno besedilo: Jiri Kočica

Oblikovanje: Jiri Kočica

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 135023107

ISBN 978-961-6104-84-5 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200